Nizozemska

Na tejto stránke je uvedený prehľad súdneho systému v Holandsku.

Organizácia justície – justičné systémy

Správa súdov

Rada súdnej moci (*Raad voor de rechtspraak*) je súčasťou justičného systému, ale sama sa výkonu spravodlivosti nevenuje. Od ministerstva spravodlivosti prevzala zodpovednosť za plnenie viacerých úloh. Tieto úlohy majú operatívny charakter a zahŕňajú prideľovanie prostriedkov z rozpočtu, dohľad nad finančným riadením, personálnu politiku, informačné a komunikačné technológie a správu budov. V týchto oblastiach poskytuje Rada súdom podporu pri plnení ich úloh. Takisto má za úlohu zlepšovať kvalitu justičného systému a poskytovať poradenstvo v oblasti nových právnych predpisov, ktoré sa týkajú vykonávania spravodlivosti. Vystupuje aj ako hovorca súdnictva vo verejných a politických diskusiách. Úlohy Rady sa týkajú operatívnych záležitostí (v najširšom zmysle slova), finančných záležitostí a kvalitatívneho hľadiska vykonávania spravodlivosti.
Zohráva kľúčovú úlohu v súvislosti s prípravou, implementáciou a vyúčtovaním rozpočtu súdnictva. Rozpočtový systém je založený na Radou riadenom systéme merania pracovnej záťaže súdov. Rada podporuje vývoj operatívnych postupov každodenného fungovania súdov a dohliada na tento proces. Jej konkrétnymi úlohami v tejto súvislosti sú personálna politika, správa budov, informačné a komunikačné technológie a externé záležitosti. Rada má viaceré formálne štatutárne právomoci, ktoré jej umožňujú vykonávať tieto úlohy. Je napríklad oprávnená vydávať záväzné všeobecné pokyny týkajúce sa operatívnych postupov, hoci uprednostňuje vykonávanie tejto právomoci v čo najmenšom rozsahu.
Rada je zodpovedná za nábor, výber a odbornú prípravu sudcov a súdnych zriadencov. Povinnosti v týchto oblastiach si plní v úzkej spolupráci so súdnymi radami (*raden van de gerechten*). Rada súdnej moci má hlavné slovo pri vymenúvaní členov súdnych rád.
Medzi úlohy Rady v súvislosti s kvalitou justičného systému patrí podpora jednotného uplatňovania právnych predpisov a zvyšovanie kvality súdov. Vzhľadom na prekrývanie obsahu súdnych rozhodnutí nemá Rada v tejto oblasti nariaďovaciu právomoc.
Rada má aj všeobecnú poradnú úlohu. Poskytuje vláde poradenstvo v súvislosti s novými právnymi predpismi, ktoré majú význam pre justičný systém. Tento proces prebieha v pravidelnej konzultácii s členmi súdnych rád.
Hoci Rada disponuje formálnymi právomocami, vzťah medzi Radou a súdmi nemožno vnímať ako hierarchický. Hlavným cieľom Rady je poskytovať podporu súdom pri plnení ich povinností. Rada s cieľom zabezpečiť riadne plnenie týchto povinností uskutočňuje pravidelné konzultácie s predsedami súdov, výkonnými riaditeľmi, vedúcimi oddelení a kolégiom zástupcov (*College van afgevaardigden* – poradný orgán zložený zo zástupcov súdov).

Druhy súdov – krátky opis

Okresné súdy (*rechtbanken*)

Holandsko je rozdelené do 11 súdnych okresov (*arrondissementen*), z ktorých každý má vlastný súd. Do príslušnosti každého súdu patrí niekoľko oblastných súdov (*kantonlocaties*). Okresný súd tvoria aspoň štyri oddelenia *(sectoren)*. Vždy je medzi nimi zastúpené oddelenie správneho práva, občianskoprávne oddelenie, trestnoprávne oddelenie a oblastné oddelenie. Veci týkajúce sa rodinných záležitostí a mladistvých sú často zaradené do osobitného oddelenia a je to tak niekedy aj v prípade vecí týkajúcich sa cudzincov. Rozhodovanie o týchto otázkach je na uvážení riadiaceho orgánu súdu (*bestuur van het gerecht*).

Oddelenia

Oblasť

Pre bežných občanov je relatívne jednoduché zabezpečiť, aby sa ich vecou zaoberalo oblastné oddelenie. To znamená, že majú právo obhajovať sa vo svojej veci a nepotrebujú advokáta, ktorý by ich zastupoval na súde. Pokiaľ ide o občianske právo, oblastný sudca sa zaoberá všetkými vecami týkajúcimi sa nájmu, prenájmu, nákupu a zamestnania, ako aj všetkými spormi týkajúcimi sa sumy do výšky 25 000 EUR.
V oblasti trestného práva sa oblastný sudca zaoberá len drobnými priestupkami. Často ide o prípady, keď polícia alebo prokurátor navrhli urovnanie. Ak obvinený odmietne prijať takýto návrh, vec sa predloží oblastnému sudcovi. Oblastný sudca zvyčajne vydá ústny rozsudok hneď po pojednávaní.

Trestné právo

Sudcovia trestnoprávneho oddelenia sa zaoberajú trestnými vecami, ktoré neboli predložené oblastnému sudcovi. Tieto veci možno prerokúvať pred jedným sudcom alebo pred trojčlenným senátom. Senát rieši zložitejšie veci a všetky veci, v ktorých prokuratúra žiada trest odňatia slobody na viac ako jeden rok.

Občianske právo/rodinné právo

Občianskoprávne oddelenie sa takisto zaoberá vecami, ktoré neboli osobitne pridelené oblastnému sudcovi. O väčšine takýchto vecí rozhoduje jeden sudca, ale aj tu je možné riešiť zložitejšie veci pred trojčlenným senátom. Viaceré okresné súdy majú osobitné oddelenie pre veci týkajúce sa rodinných záležitostí a mladistvých. Býva to tak vtedy, keď takéto veci dosahujú značný počet.

Správne právo *(bestuursrecht)*

Až na niekoľko výnimiek sa správne spory riešia na okresnom súde, v mnohých prípadoch vypočutiu na oddelení správneho práva predchádza námietkové konanie pred správnymi orgánmi. Týmito vecami sa zvykne zaoberať jeden sudca, ale aj v tomto prípade môže okresný súd rozhodnúť o vymenovaní trojčlenného senátu, ak je vec zložitejšia alebo sa týka základných otázok. Ak dotknutý okresný súd nemá osobitné oddelenie na riešenie vecí týkajúcich sa cudzincov, zaoberá sa takýmito vecami oddelenie správneho práva alebo niektorý jeho úsek. Vo veciach týkajúcich sa štátnych zamestnancov a otázok sociálneho zabezpečenia sa možno odvolať na špeciálnom odvolacom tribunáli – Hlavnom odvolacom súde (*Centrale Raad van Beroep*) – a vo väčšine ostatných vecí na oddelení Štátnej rady pre správne spory (*Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State*).

Odvolacie súdy (*gerechtshoven*)

Jedenásť súdnych okresov je rozdelených do štyroch oblastí v jurisdikcii odvolacieho súdu: Haag, Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden a 's-Hertogenbosch. Pokiaľ ide o trestné a občianske právo, sudcovia odvolacieho súdu sa zaoberajú len vecami, v ktorých bolo podané odvolanie voči rozsudku okresného súdu. Odvolací súd opakovane preskúma skutkový stav vecí, na základe ktorého vyvodí vlastné závery. Vo väčšine prípadov je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu kasačným opravným prostriedkom na Najvyššom súde Holandska (*Hoge Raad der Nederlanden*). Okrem vecí v oblasti trestného a občianskeho práva sa odvolací súd zaoberá aj všetkými odvolaniami voči výmerom daní.

Špecializované súdy

Hlavný odvolací súd (*Centrale Raad van Beroep*) je odvolacím orgánom, ktorý sa v zásade zaoberá vecami v oblasti sociálneho zabezpečenia a štátnej služby. V týchto oblastiach je najvyšším súdnym orgánom. Sídli v Utrechte.

Odvolací tribunál pre obchod a priemysel (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*) je špeciálny správny súd, ktorý rieši spory v oblasti sociálno-hospodárskeho správneho práva. Okrem toho tento odvolací tribunál rozhoduje vo veciach odvolania týkajúcich sa osobitných právnych predpisov, ako je zákon o hospodárskej súťaži (*Mededingingswet*) a zákon o telekomunikáciách (*Telecommunicatiewet*). Sídli v Haagu.

Najvyšší súd (*Hoge Raad*)

V Haagu sídliaci Najvyšší súd Holandska skúma, či súdy nižších stupňov pri svojom rozhodovaní riadne uplatňovali právo. V tejto fáze už predmetom diskusie nie sú skutkové okolnosti veci zistené nižším súdom. Kasačný opravný prostriedok plní preto dôležitú úlohu pri podporovaní jednotnosti práva.

Právne databázy

Ďalšie informácie možno nájsť na všeobecnom webovom sídle venovanom holandskej justícii.

Judikatúru možno nájsť v spoločnej databáze rozsudkov.

Je prístup do týchto databáz bezplatný?

Áno, tento prístup je **bezplatný**.

Súvisiace odkazy

Holandská justícia

Posledná aktualizácia: 05/10/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.